

Handläggare
Sanna Jansson
Telefon: 08-50833112**Till**
Utbildningsnämnden
2025-04-24

Utbildning om riskerna med lustgas

Svar på skrivelse från Jan Jönsson m.fl. (L)

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har mottagit en skrivelse från Jan Jönsson med flera (L) angående utbildning om risker med lustgas. I skrivelsen framförs att Solna stad i sina grundskolor har inlett en utbildningsinsats om lustgasens konsekvenser. Mot bakgrund av detta vill Jönsson med flera veta om utbildningsförvaltningen har för avsikt att anordna en liknande utbildningsinsats i Stockholms stad.

Ämnet som lyfts i skrivelsen är angeläget och utbildningsförvaltningen konstaterar att skolan har en viktig roll i arbetet med att förebygga och förhindra att elever börjar använda narkotika och andra skadliga substanser. Eftersom stadens skolor på olika sätt redan arbetar förebyggande med alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar (ANDTS) ser inte förvaltningen något behov av att anordna en liknande stadsövergripande utbildningsinsats som Solna stad genomför. Förvaltningen har dock täta kontakter med skolförvaltningen i Solna stad och kommer att stödja de skolor som har intresse av att veta mer om den utbildningsinsats som Solna stad genomför.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund/Ärendet

Utbildningsnämnden har mottagit en skrivelse från Jan Jönsson med flera (L) angående utbildning om risker med lustgas. I skrivelsen framförs att missbruk av lustgas ger allvarliga, bestående neurologiska skador hos unga människor, samt att kunskapen om lustgasens konsekvenser tycks vara mycket låg bland både

ungdomar och deras föräldrar utifrån larmrapporter om att sjukvården får in allt fler allvarligt skadade ungdomar.

Vidare framförs att Solna stad i sina grundskolor har inlett en utbildningsinsats där flera klasser får ta del av föreläsningar om lustgasens konsekvenser.

Mot bakgrund av detta vill Jönsson med flera veta om utbildningsförvaltningen har för avsikt att anordna en liknande utbildningsinsats om lustgasens konsekvenser som den Solna stad genomför.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 15 april 2025. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 16 april 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Ämnet som lyfts i skrivelsen är angeläget och skolan har en viktig roll i arbetet med att förebygga och förhindra att elever börjar använda alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter samt att spela om pengar.

Utbildningsförvaltningens arbete inom området styrs bland annat av Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar (ANDTS). Programmet antogs av kommunfullmäktige 2023 och har det övergripande målet att Stockholm ska vara en stad fri från narkotika och dopning, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar samt med ett minskat bruk av tobaks- och nikotinprodukter. Programmet lägger särskilt stor vikt vid att skydda barn och unga både från eget bruk och från att skadas av andras bruk av ANDTS. I programmet lyfts att lustgas inte är en narkotikaklassad substans men att det ändå omfattas av programmet i de fall substansen brukas i berusningssyfte.

Utifrån programmet tar stadens skolor tar fram lokala handlingsplaner. Genom framtagandet av handlingsplanerna kan skolorna fokusera på de behov och de främjande och förebyggande åtgärder som är relevanta för respektive skola.

När det gäller ungdomars erfarenheter av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar genomför Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, en årlig undersökning. I CAN:s rapport för 2024 framkommer att lustgasanvändningen har minskat sedan det mättes för första gången 2022. Rapporten visar

att fyra procent av eleverna i årskurs nio och åtta procent av eleverna i gymnasiets år 2 har använt lustgas någon gång. Trots att CAN rapporterar om en minskad användning av lustgas hos skolungdomar rapporterar Giftinformationscentralen om ett ökat antal samtal rörande lustgas. Flest samtal rör personer i åldern 20–24 år.

Riskerna med användning av lustgas i berusningssyfte har uppmärksamats på nationell nivå och regeringen gav år 2022 en särskild utredare i uppdrag att analysera och ta ställning till hur lustgasanvändningen ska regleras. I avvaktan på utredningen gav regeringen Läkemedelsverket, Giftinformationscentralen, Folkhälsomyndigheten och länsstyrelserna i uppdrag att sprida information om lustgas och de skador som kan uppstå vid användning av lustgas i berusningssyfte. Inom uppdraget har myndigheterna genomfört informationskampanjer riktade både till särskilda yrkesgrupper och direkt till ungdomar och unga vuxna. Uppdraget pågår till den 1 januari 2026.

Regeringens tillsatta utredning lämnade i mars 2024 sitt betänkande *En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas* (SOU 2024:23). Utifrån betänkandet föreslår regeringen i en lagrådsremiss en ny lag med syfte att motverka användning av lustgas som berusningsmedel. Lagförslaget innebär även ett förbud mot att sälja lustgas till personer under 18 år.

Med anledning av de statliga initiativen och då stadens skolor redan arbetar förebyggande kopplat till barns och elevers användning av narkotika och andra skadliga substanser, ser inte förvaltningen behov av att genomföra en utbildningsinsats liknande den som Solna stad genomför. Skolornas ANDTS-arbete blir mer relevant om det utgår från lokala behov och förutsättningar, enligt förvaltningens uppfattning. Förvaltningen har dock täta kontakter med skolförvaltningen i Solna stad och kommer att stödja de skolor som har intresse av att veta mer om den utbildningsinsats som Solna stad genomför.

Konsekvenser för barn och barns rättigheter samt jämställdhet

Då ärendet är ett svar på en skrivelse gör förvaltningen inte någon analys av ärendets konsekvenser för barns rättigheter eller jämställdhet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Peter Bragner
Grundskoledirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Skrivelse från Jan Jönsson m.fl. (L) angående utbildning om riskerna med lustgas

Underskriftens äkthet valideras här: <https://underskriftpas.stockholm.se/validera>